

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/95/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116221599
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2116221599.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci navrhovateľky: mal. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX, R., dieťa rodičov: matka - P. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX, R. a otec - S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, obaja zastúpení splnomocnencom: Advokátska kancelária MHS Legal, s. r. o., so sídlom Seberínho 1, Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka: H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, M., o povolenie uzavrieť manželstvo, o odvolaní rodičov navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 15. novembra 2016, č.k. 32P/25/2016-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky na povolenie uzavrieť manželstvo s H. R. a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 11 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj § 87 ods. 1 a 2, § 88 a § 89 CMP, keď dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre udelenie povolenia uzavrieť manželstvo maloletej. Výchova samotnej maloletej je narušená, túto nezvládali ani rodičia a za účelom nápravy bolo neodkladným opatrením nariadené jej umiestnenie v reedukačnom zariadení, ktoré je určené i na starostlivosť o dieťa, ktoré maloletá očakáva. Rodina maloletej je dlhodobo sledovaná, žiadne výchovné opatrenia doposiaľ nevedli k náprave. Návrh v tomto konaní sa s poukazom na dané okolnosti javí ako účelový. Navrhovateľka je tehotná od júna 2016, návrh na povolenie uzavrieť manželstvo podala až po nariadení neodkladného opatrenia a jeho výkonu. Z toho vyplýva účelovosť návrhu. Bez ohľadu na túto skutočnosť má súd za to, že návrhu nie je možné vyhovieť. V zmysle citovaného ustanovenia zákona sa má jednať o výnimočné prípady, kedy súd takému návrhu vyhovie, nejde o pravidlo ani povinnosť súdu. Pre kladné rozhodnutie o návrhu musí byť zistené, že obaja snúbenci, teda i maloletá, svojou telesnou a duševnou vyspelosťou, svojím doterajším životom, povahovým vlastnostiam, dáva záruku, že ich manželstvo bude plniť svoje funkcie, nepostačuje tehotenstvo navrhovateľky. Pokiaľ maloletá nezvláda svoje správanie, nevedie riadny spôsob života (príprava na budúce povolanie, riadne štúdium, rešpekt pred rodičmi a ostatnými blízkymi osobami), nie je záruka riadneho prístupu ani po uzavretí manželstva a vytvorenia zdravého rodinného prostredia bez toho, aby sa maloletá za pomoci odborného prostredia začala správať zodpovedne a pripravila sa aj na starostlivosť o dieťa. Uzavretím manželstva nie je možné preniesť vlastnú zodpovednosť na ďalšiu osobu a povolenie uzavrieť manželstvo neodstráni nedostatky vo výchove a správaní sa maloletej. Ako bolo uvedené, dôvodom zamietnutia návrhu je spravidla prípad, kedy u niektorého zo snúbencov je zistené vážnejšie morálne narušenie. O taký prípad sa u navrhovateľky jedná. Doterajším spôsobom života nepreukázala pripravenosť na manželstvo a zodpovedné materstvo, ktoré by bez pomoci dokázala vykonávať. Z výpovede maloletej i jej matky je zrejmé nekritickosť k vlastnému správaniu, z ktorého obviňuje výhradne tretie osoby a okolie bez známok sebareflexie. Tvrdenie, že u navrhovateľky došlo k zmenám správania v dôsledku tehotenstva, môže

byť sčasti pravdivé, nemožno však konštatovať, že došlo k takej zmene osobnosti, zodpovednosti a vzťahu k samej sebe a svojmu okoliu, že by bola daná záruka na riadny trvalý vzťah a starostlivosť o dieťa (i tu odkazuje maloletá na pomoc širšej rodiny). Je nepochybné, že maloletá opustila školu, do ktorej i tak riadne nechodila, vzdelanie si mieni doplniť až po odrastení dieťaťa (teda nie je pripravená ani ekonomicky na manželstvo a spolieha sa opakovane na pomoc iných osôb), utekala z domu, počas úteku i otehotnela, začala predčasne žiť pohlavným životom, v minulosti požívala omamné a návykové látky (sama navrhovateľka hovorila o skrate a „nervoch“), teda sa jedná o zásadné výchovné nedostatky a poruchy osobnosti a správania ako takého, ktoré nasvedčujú nezrelosti navrhovateľky a jej nepripravenosti na manželstvo. Nie je možné konštatovať vytvorenie riadneho, vhodného a zdravého rodinného prostredia a nevyhnutnosť uzavrieť manželstvo pred narodením dieťaťa. Súd sa stotožňuje i s názorom kolízneho opatrovníka, že umiestnenie maloletej v reedukačnom zariadení bude na jej prospech a v konečnom dôsledku i na prospech jej dieťaťa, keď maloletá si osvojí riadne návyky v starostlivosti o seba, samostatnosti a tiež v starostlivosti o dieťa. Jedná sa o dočasný stav, ktorý bude na prospech maloletej a sám osebe nemá za následok vyrastanie dieťaťa bez otca, ako to tvrdí navrhovateľka. Návrh je teda potrebné považovať za predčasný a ako bolo uvedené, účelový v snahe vyhnúť sa pobytu v zariadení určenom i pre tehotné matky, resp. matky s dieťaťom. Ako bolo uvedené, povolenie uzavrieť manželstvo je výnimočné v zmysle citovaného ustanovenia zákona a pre kladné rozhodnutie musia byť splnené vyššie uvedené podmienky. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 CSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie rodičia navrhovateľky, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V prvom rade poukázali na skutočnosť, že vec nerozhodoval zákonný sudca, keď podaný návrh bol pridelený sudcovi JUDr. Jozefovi Šulekovi a o samotnej veci rozhodovala sudkyňa JUDr. Jana Hanzlíková, ktorá súčasne rozhodla o umiestnení navrhovateľky do reedukačného zariadenia, čím mala vopred vytvorenú predstavu o navrhovateľke, čo jednoznačne negatívne zavážilo v konečnom rozhodnutí, keď súdu postačovali informácie z minulosti a nedostatočne preskúmal aktuálny stav týkajúci sa pomerov a správania sa navrhovateľky. Navrhovateľka navštevovala ZŠ R. R. v R., kde si na ňu zasadli pedagógovia, pričom bežnou praxou bolo privolanie polície za banálne veci. Čo sa týka údajného užívania drog zo strany navrhovateľky, tu ide zo strany sociálnych pracovníkov o zavádzanie, nakoľko sama navrhovateľka užila drogy len raz a išlo o marihuanu. Pripustili, že vzťah navrhovateľky s matkou bol v minulosti komplikovaný, avšak to bolo spôsobené partiou ľudí, s ktorými sa navrhovateľka stretávala. Odkedy je navrhovateľka tehotná, jej vzťah s matkou je v poriadku, chceli by spolu žiť ako predtým, avšak sociálni pracovníci vyhodnotili matku navrhovateľky ako nevyhovujúcu pre ďalšiu výchovu. Od momentu, ako sa navrhovateľka dozvedela, že je tehotná, v jej živote nastal veľký zlom a prehodnotila svoje správanie, pričom začala pristupovať k životu zodpovedne. Od začiatku svojho tehotenstva bývala navrhovateľka u priateľa, s ktorým dieťa čaká, pričom ich vzťah je od začiatku harmonický. Priateľ má stálu prácu, pričom finančne dokáže rodinu zabezpečiť a taktiež vie zabezpečiť bývanie pre navrhovateľku a ich očakávané dieťa.

4. K odvolaniu rodičov navrhovateľky sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá s podaným odvolaním súhlasila a plne sa stotožnila so skutočnosťami v ňom uvedenými. Uviedla, že jej partner je životnou láskou a veľmi túži, aby mohli vychovávať ich dieťa spolu v klude, a nie aby bola izolovaná v reedukačnom zariadení.

5. K odvolaniu rodičov navrhovateľky sa písomne vyjadril H. R., ktorý sa s podaným odvolaním plne stotožnil a uviedol, že túži uzavrieť manželstvo s navrhovateľkou, ktorú veľmi ľúbi. Pripustil, že navrhovateľka mala nejaké problémy s mamou, ale tieto sa urovnali a v poslednom čase spolu vychádzajú dobre. O svoju rodinu sa bude vedieť postarať, pričom nápomocní im budú aj rodičia a blízki.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 32P/25/2016 je konanie o povolenie uzavrieť manželstvo navrhovateľky s H. R..

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý a bolo rozhodnuté o trovách konania.

9. Odvolatelia v prvom rade namietali, že vo veci nerozhodoval zákonný sudca, keď vec bola najskôr pridelená sudcovi JUDr. Jozefovi Šulekovi a následne vo veci rozhodovala sudkyňa JUDr. Jana Hanzlíková.

10. Odvolatelia teda odvolanie odôvodnili tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

11. Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok a Civilným mimosporový poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

12. Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

13. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci.

14. Podľa § 3 ods. 4 citovaného zákona, zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

15. Podľa rozvrhu práce Okresného súdu Trnava pre rok 2016, v zmysle osobitných ustanovení vo veciach rodinných a opatrovníckych (písm. A bod 1) veci starostlivosti o maloletých (mimo rozvodov), týkajúcej sa toho istého dieťaťa, v prípade, že na súde prebieha konanie, v ktorom ešte nie je vydané rozhodnutie vo veci samej, budú pridelené sudcovi, ktorý vybavuje pôvodné neskončené konanie.

16. Na Okresnom súde Trnava sa vedie súdny register rodinných vecí, opatrovníckych vecí a vecí starostlivosti súdu o maloletých, do ktorého registra sa zapisuje najmä: a) návrh na povolenie uzavrieť manželstvo, b) návrh na rozvod manželstva rodičov maloletého dieťa, c) návrh na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, d) návrh na konanie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, e) osvojiteľnosť, osvojenie, predosvojiteľská starostlivosť.

17. Z vyššie uvedeného vyplýva, že návrh na povolenie uzavrieť manželstvo sa zapisuje do súdneho registra rodinných vecí, opatrovníckych vecí a vecí starostlivosti súdu o maloletých (register „P“), avšak nejde o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, a teda sa naň nevzťahuje osobitné ustanovenie vo veciach rodinných a opatrovníckych, podľa ktorého sa veci starostlivosti o maloletých, týkajúce sa toho istého dieťaťa, v prípade, že na súde prebieha konanie, v ktorom ešte nie je vydané rozhodnutie vo veci samej, budú pridelené sudcovi, ktorý vybavuje pôvodne neskončené konanie.

18. Nesprávnym bol preto postup súdu prvej inštancie, ktorý po dôjdení návrhu na povolenie uzavrieť manželstvo a po zistení, že na súde už prebieha konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a o nariadenie neodkladného opatrenia nad maloletou navrhovateľkou, vec odňal pôvodne pridelenému zákonnému sudcovi a prideleniu sudkyňi, ktorej bola pridelená vec starostlivosti súdu o maloletú navrhovateľku, ktorým postupom bola vec odňatá zákonnému sudcovi.

19. Súd prvej inštancie tiež nadbytočne navrhovateľke ustanovoval pre konanie procesného opatrovníka, keď z ust. § 88 CMP vyplýva, že navrhovateľ má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. Po vrátení veci súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a vo veci rozhodne.

22. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).